

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak

Warszawa, 23 listopada 2018 roku

ZSR.422.9.2018.MK

**Pan
Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości
Prokurator Generalny**

Rzecznik Praw Dziecka uzyskał informacje o podjęciu przez Ministerstwo Sprawiedliwości prac nad projektem zmian w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2018 r. poz. 969). Zmiany te miałyby dotyczyć bardzo istotnych kwestii, m.in. obniżenia z 13. do 10. roku życia granicy odpowiedzialności dzieci za dopuszczenie się przez nie czynów karalnych.

W związku z powyższym Rzecznik Praw Dziecka wyraża swój protest i dezaprobatę wobec propozycji ewolucji przepisów ustawy w takim kierunku. W pierwszej kolejności istnieje konieczność wdrożenia rozwiązań umożliwiających szersze oddziaływanie na rodzinę, która przeżywając trudności w wypełnianiu funkcji wychowawczych, ma kluczowy wpływ na postawy i zachowania dziecka. Propozycje resortu, zmierzające do swoistego przeniesienia ciężaru odpowiedzialności na dziecko, zwłaszcza poniżej dotychczas określonego w ustawie wieku, nie są zgodne z dobrem dziecka.

Należy mieć na uwadze, że rozwój psychofizyczny dzieci jest pewnym procesem, w trakcie którego młody człowiek nabiera umiejętności i kształtuje swoją osobowość. Wobec tego bardzo złym rozwiązaniem byłoby stworzenie możliwości izolacji małego, 10-letniego dziecka od środowiska rodzinnego, które jeżeli ma trudności w wypełnianiu swoich funkcji, to powinno dostać wsparcie, aby móc pozytywnie wpływać na budowanie społecznie akceptowalnych postaw młodego człowieka. Umieszczenie dziecka na tym etapie rozwoju w zamkniętym, nieznanym i trudnym środowisku, to ogromne dla niego traumatyczne przeżycie, z którym dziecko w tym wieku może sobie nie poradzić. Cele wychowawczo-

resocjalizacyjne w takiej sytuacji mogą nie z pewnością przynieść oczekiwanych rezultatów, a młoda psychika może doznać nieodwracalnych, negatywnych konsekwencji.

Ważne jest, aby dziecko na tym etapie rozwojowym otrzymywało wsparcie w swoim stałym środowisku wychowawczym. Dzieci i ich rodzice powinni mieć zapewniony szerszy (bezpłatny) dostęp do specjalistów (psychologów, pedagogów, terapeutów, psychiatrów). Równie ważne są oddziaływania wychowawcze w szkole, do której dziecko uczęszcza. Wraz z rozwojem poszerza się zakres doświadczeń dziecka, które nie zawsze są pozytywne, dlatego należy indywidualizować metody wychowawcze i wspierać dziecko w przezwyciężaniu trudności.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 2 i art. 11 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. z 2017 r. poz. 922), zwracam się z wnioskiem o przedstawienie założeń do wspomnianego projektu aktu prawnego i odniesienie się przez Pana Ministra do kwestii proponowanego obniżenia wieku odpowiedzialności dzieci za dopuszczenie się czynu karalnego.

Z wyrazami szacunku
Michał Piłchowski